

Prof. dr hab. Janina Rudnicka

Dziedzina sztuki, dyscyplina sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki

Akademia Sztuk Pięknych w Gdańsku, Wydział Rzeźby i Intermediów

Dnia 29 lipca 2019 r.

**RECENZJA DOROBKU TWÓRCZEGO, OSIĄGNIĘĆ ARTYSTYCZNYCH
ORAZ ORGANIZACYJNYCH DR HAB. JANA TUTAJA
PRZYGOTOWANA DLA CELÓW POSTĘPOWANIA O NADANIE
TYTUŁU PROFESORA SZTUK PLASTYCZNYCH**

I. PODSTAWA OPRACOWANIA RECENZJI

1. Decyzja CK ds. stopni i tytułów, BCK VI-K-8575-2019 z dnia 08.05.2019r. o powołaniu na recenzenta.
2. Pismo nr WR 530-01/2019r. Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie z dnia 24.05.2019r. informujące o powołaniu na recenzenta.
3. Dokumentacja, wydanie pt.: autoreferat/dokumenty ...
4. Dokumentacja, wydanie pt.: rzeźba/obiekt/rysunek, zawierające recenzje i teksty o twórczości Kandydata, wybrane osiągnięcia twórcze, wybrane realizacje w przestrzeni publicznej, biografię, wykaz działalności artystycznej
5. Dokumentacja, wydanie pt.: dydaktyka 2004-2019

II. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA KANDYDATA

1. Droga rozwoju naukowego i zawodowego

Pan dr hab. Jan Tutaj jest absolwentem Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie. Studia na kierunku rzeźba ukończył z wyróżnieniem dnia 28 października 1994 r. broniąc pracę magisterską pt. „*Twarz-Oblicze-Maska*”, przygotowaną pod opieką prof. Józefa Sękowskiego.

Dnia 24 maja 2002 r. Rada Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie na podstawie przedstawionej pracy kwalifikacyjnej w postaci wystawy cyklu rzeźb pt. „*Znak-Ideogram*” oraz autokomentarza pod tym samym tytułem nadała dr hab. Janowi Tutajowi kwalifikacje I stopnia sztuki w zakresie dyscypliny artystycznej rzeźba (stopień doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki). Opiekunem artystycznym w przewodzie kwalifikacyjnym I stopnia był prof. Józef Sękowski, recenzentami prof. Mariusz Kulpa i prof. Bogusz Salwiński.

Dnia 12 maja 2011 r. Kandydat otrzymał stopień doktora habilitowanego sztuk plastycznych w dyscyplinie artystycznej sztuki piękne (dziedzina sztuki, dyscyplina sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki) nadany uchwałą Rady Wydziału Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie na podstawie oceny ogólnego dorobku artystycznego i przedstawionej rozprawy habilitacyjnej pt. „*RE-WIZJE*”. Recenzentami w przewodzie habilitacyjnym byli prof. Stanisław Radwański, prof. Alojzy Gryt, dr hab. Ewa Janus profesor ASP w Krakowie.

Jeszcze w trakcie studiów, w roku akademickim 1993/94, w celu poszerzenia kwalifikacji artystycznych Kandydat odbył semestralny staż studyjny w Akademii der Bildende Künste w Norymberdze w pracowni prof. Wernera Knauppa.

Ponadto w roku akademickim 1992/1993 dr hab. Jan Tutaj był stypendystą Ministra Kultury i Sztuki, a w roku 1999, czyli pięć lat po studiach magisterskich otrzymał Stypendium Twórcze Miasta Krakowa. W roku 2003 Rektor ASP w Krakowie przyznał mu Nagrodę Indywidualną III stopnia za osiągnięcia w pracy artystycznej i pedagogicznej, w roku 2007 Nagrodę Indywidualną Rektora II stopnia za wybitne osiągnięcia artystyczne i dydaktyczne a w roku 2016 nagrodę I stopnia za osiągnięcia organizacyjne. W roku 2016 Kandydat został odznaczony medalem Komisji Edukacji Narodowej oraz Srebrnym Krzyżem Zasługi, a w roku 2018 z rąk prezydenta miasta Krakowa odebrał medal Honoris Gratia.

III. OCENA DOROBKU KANDYDATA

1. Dorobek twórczy

Ważnym elementem oceny dorobku osoby ubiegającej się o tytuł profesora sztuki jest autoreferat przybliżający sylwetkę w kontekście jego zainteresowań, przemyśleń i motywacji jako siły sprawczej ocenianej aktywności twórczej. Ujawniając teoretyczne założenia i ideowo-artystyczne wątki twórczej aktywności Kandydat odkrywa przed nami podbudowę realizowanej strategii badawczej i naświetla proces kształtowania się Jego kreatywnej postawy. Rozważania te pełnią rolę dopełnienia dla tego co widzimy i czujemy.

Autoreferat to także osobista deklaracja, w której Kandydat podejmuje próbę samookreślenia własnej postawy twórczej w oparciu o doświadczenia nabyte w procesie dochodzenia do rozwiązań ideowo-formalnych niezbędnych w recepcji proponowanej komunikacji wizualnej. Skupiając się na chronologicznym opisie wybranych autorskich realizacji, dr hab. Jan Tutaj nakreślił drogę formowania się Jego artystycznych preferencji, jednocześnie uzasadniając działania twórcze podejmowane w okresie ostatnich dwudziestu czterech lat czyli od okresu uzyskania dyplomu magistra w 1994 roku.

W poddanym analizie czasie zauważalna jest transformacja formy upublicznianych kompozycji rzeźbiarskich. Zaczęła się ona od pogłębiania umowności po-figuracyjnych konotacji, by następnie przejść przez etap „*skupienia uwagi na minimalistycznie ujmowanych obiektach, skoncentrowania na semantyce przestrzennej formy i*

zestawianych materiach”, by ostatecznie dojść do rozwiązań znakowo-totemicznych odwołujących się do morfologii znaku przestrzennego.

Ponadto autoreferat przybrał formę autorefleksji, w której Kandydat polemizując ze swoimi osiągnięciami argumentuje zasadność „*dokonywanych artystycznych wyborów, ideowo-formalnych prób i rozstrzygnięć, stopniowo nawarstwianych gromadzonym doświadczeniem*”. Wynika z niego, że dla autora efekt twórczych dokonań nie jest wyłącznie wynikiem kumulacji czasu poświęconego intensywnej praktyce artystycznej, lecz głównie efektem piętrzenia się doświadczeń wynikających z własnych przeżyć, wewnętrznych intelektualnych rozterek i przemyśleń niepiętnowanych indywidualnymi odczuciami i emocjami. W efekcie takiego podejścia do nie werbalnego obrazowania, twórczość artystyczna jest dla dr hab. Jana Tutaja przede wszystkim sposobem na artykułowanie własnych treści poprzez „...*zmaterializowany autonomicznie pojmowany język rzeźbiarskiej formy ze szczególnym uwypukleniem aksjologii materii i ontologii rzeźbiarskiego obiektu*”.

Jako najważniejsze osiągnięcie artystyczne Pan dr hab. Jan Tutaj wskazał następujące prace: *Azyl*, *Ratio* oraz obiekt *Wieża_Paradox*. Pragnę odnieść się do dwóch z nich, a mianowicie do pracy pt. *Azyl* z 2016 i obiektu pt. *Wieża_Paradox* z 2018 r. Z technicznego punktu prace te łączy materia metalu, z tym że praca pt. *Azyl* to „... *był dający możliwość wejścia, zanurzenia, potencjalnego schronienia ale także uwięzienia, zniewolenia czy napiętnowania*”. Widz wchodzi z pracą w interakcję, gdy obiekt pt. *Wieża_Paradox* pozostaje do oglądu zewnętrznego. Ponadto w przypadku pracy pt. *Azyl*, w momencie prezentacji samego dzieła nie zamyka się proces twórczy gdyż kontynuowany przez odbiorców prowadzi do znalezienia nowych wizualnych rozwiązań i emocjonalnych doznań. W autoreferacie Kandydat zwrócił na to uwagę, pisząc że, dzieło to jest „*bardzo różnorodnie odbierane, co upewnia ...w przeświadczeniu o wadze interpretacyjnej wielowarstwowości i równoległości pojęć*” bazującej na postawianym autorskim problemie.

Kolejne wskazane przez Kandydata dzieło pt. *Wieża_Paradox* z 2018 przynależy do zestawu prac, w których autor odnosi się do wieży jako symbolicznego totemu, kulturowego pionowego znaku będącego obiektem architektonicznym a zarazem identyfikatorem określonej epoki czy cywilizacji. Praca przyciąga kompozycyjną prostotą - powtarzającym się rytmem gotowych elementów, ułożonych wertykalnie na zasadzie swoistego „architektonu”. Wieża koresponduje pomiędzy formą zawidzianą, obciążoną bagażem utrwalonych skojarzeń jednoznacznie odnoszących się do *Kolumny nieskończoności* Constantina Brancusi, a przedmiotem będącym synonimem pospolitości czyli ocynkowanym wiadrem. Kompozycja ta według założeń dr hab. Jana Tutaja stała się parafrazą wysiłku poszukiwania porozumienia na linii wartości wzniosłych i tych przyziemnych.

Przyjmując, że parafraza jest czytelna dla odbiorcy tylko wtedy, gdy odwołuje się do dzieła jemu znanego, można założyć, że dla widza nie przygotowanego, nie obeznanego z dokonaniem Brancusiego będzie to wyłącznie metalicznie połyskująca forma, 4 metrowej wysokości, o wartościach stricte estetycznych, zbudowana z gotowych modułów.

Jednak tak się nie dzieje, gdyż prostota tego układu, poprzez umowną symbolikę wieży i przynależny jej metaforyczny wymiar prowokuje do poszukiwania konstrukcyjno-architektonicznej genealogii prezentowanego obiektu. Ponadto tradycyjne wiadra produkowane na przemysłową skalę, w wyniku zastosowanej multiplikacji zatracają konotacje z pierwotnym przeznaczeniem i przynależnym im fizycznym wysiłkiem. Moduły te nie są już tylko tworzywem dla eksponowanego obiektu a stają się nośnikami nowych indywidualnie odczytanych idei. Są one pretekstem do uruchomienia procesu interpretacyjnego, zgodnie z intelektualnymi i emocjonalnymi predyspozycjami widza, a także nagromadzoną wiedzą.

Do ważniejszych osiągnięć Kandydata zaliczam także następujące prace: ***Furta I*** z 2007 r., ***Furta II*** z 2017 r. i ***Pozory V*** z 2015 r.

Rodowód trzech pierwszych prac sięga realizacji jeszcze z 2002 roku, przedstawionych w związku z ubieganiem się o kwalifikacji I stopnia sztuki w zakresie dyscypliny artystycznej rzeźba (stopień doktora w dziedzinie sztuki, dyscyplinie sztuki plastyczne i konserwacja dzieł sztuki). Dzieła wtedy pokazane wchodziły w skład dziewięcioelementowego zestawu pod wspólnym tytułem *Znak-Ideogram*. W tej grypie zafrapowały mnie trzy realizacje: *Alfa*, *Delta* i *Sigma*. Wszystkie o wymiarach około 150x90x80cm powstały w 2002 roku a materiałem wyjściowym dla nich były drewniane konstrukcyjne belki. W wizualnym skojarzeniu nawiązują one bezpośrednio do dynamicznych dzieł amerykańskiego rzeźbiarza Joela Shapiro, który podobnie jak dr hab. Jan Tutaj tworzył belkowate obiekty wyznaczone surową przestrzenną linią. W przypadku Kandydata dynamika przestrzenno-linearnych wykreśleń wywodzi się z kaligraficznie ujętej dynamiki konstrukcji liter (*Alfa*, *Delta*, *Sigma*), natomiast u Joela Shapiro głównie z ruchu postaci ludzkiej.

W pracach dr hab. Jana Tutaja pt.: ***Furta I*** z 2007 r. i ***Furta II*** z 2017 r., dynamikę charakterystyczną dla cyklu pt. *Znak-Ideogram*, wynikającą także z dominujących w przestrzennym układzie kątów ostrych, zastępują kierunki równoległe i kąty proste wprowadzające spokój i milczące napięcie. Według autora w dziełach tych „*spotyka się minimalistyczna forma i oszczędność artystycznej artykulacji z semantyką materii, naturalnym „dźwiękiem” tworzywa i kulturowo naznaczonym bagażem skojarzeń, odniesień i korelacji...*”.

Mamy tutaj do czynienia z prostym zabiegiem polegającym na zestawieniu przynależnych metalowi surowych struktur z wypolerowanymi płaszczyznami. Powoduje to, że wyeksponowany w przestrzeni publicznej obiekt wtapia się w otoczenie gdyż w lustrzanych stalowych blachach odbija się okalająca go architektura.

Kolejnym dziełem na które zwróciłam uwagę jest kompozycja pt. ***Pozory V*** z 2015 r., którą Kandydat charakteryzuje jako przestrzeń zwróconą dośrodkowo. Dodatkowo „*efekt ten potęguje lustrzana powierzchnia wewnętrznych ścian, odbijających to, co znajdzie się pomiędzy nimi*”.

Wskazane przeze mnie prace czyli ***Furta I*** z 2007 r., ***Furta II*** z 2017 r. i ***Pozory V*** z 2015 r. korespondują ze sobą poprzez wykreowanie przestrzeni koncentrującej się na obszarze pozorów i złudzeń. Kandydat zaproponował obiekty zewnętrznie trwałe, statyczne, zbudowane ze stali, które jednak poprzez zmienną strukturę odbić gubią fizyczną stabilność.

Odbiór ich bazuje na dekoncentracji i rozproszeniu uwagi, co skutkuje niemożnością skupienia się i narzuceniem nietrwałości fizycznych relacji.

W pracach tych, jak we wszystkich wcześniejszych dominuje wertykalizm rzeźbiarskiej kompozycji, który jest jedną z cech wiodących w twórczości dr hab. Jana Tutaja.

Dr hab. Jan Tutaj zwraca także uwagę na swoje najważniejsze osiągnięcie o charakterze naukowym, zrealizowane po przewodzie habilitacyjnym, którym jest projekt badawczy pt. **„Przypadek i porządek. Artefakty w przestrzeni publicznej”**. Istotą projektu było wizualne zdiagnozowanie artefaktów posiadających znamiona tzw. sztuki znalezionej: sytuacji i quasi obiektów w przestrzeni publicznej posiadających zespół cech, które mogą kwalifikować je jako swoiste dzieła sztuki, bądź obiekty sytuowane jako dzieła czy kojarzone z dziełami sztuki zaistniałymi w przestrzeni sztuki współczesnej.

Pragnę także przybliżyć twórczość dr hab. Jana Tutaja w zakresie rysunku, która realizowana równolegle do aktywności rzeźbiarskiej funkcjonuje jako autonomiczna autorska wypowiedź. Aktywność ta dotyczy problemu funkcjonowania linii w przestrzeni i jest uzupełnieniem poszukiwań w zakresie rzeźby. Rysunek Kandydata charakteryzuje się eksperymentalnym podejściem do użytej materii, zabawą z linią, którą wyznacza nie tylko klasyczne rysunkowe narzędzie lecz np. cień czy rant zagiętej kartki.

Dla dr hab. Jana Tutaja rysunek jest podbudową rzeźby, pierwszą zmaterializowaną notatką, zapisem intencji przyszłej rzeźbiarskiej realizacji. Przyznaje to sam autor gdy stwierdza, że rysunek jest *„naturalnym dopełnieniem i zarazem przestrzenią eksperymentu i badania relacji formalnych jakie nie zawsze możliwe są w działaniach rzeźbiarskich. ... Płaszczyzna i przestrzeń wszelako to nie antagonizujące się pola doświadczeń ale jakże często obszar niezbędnych dookreśleń i koegzystencji, zarówno w wymiarze formalnym jak i ideowo-treściowym”*.

Do grupy prac, które wymknęły się przypisanej rysunkowi zasadzie poruszania się na płaszczyźnie zaliczam cykl pt. **Przestrzenie nie-oznaczone** z 2015 roku, oraz prace pt. **Określanie przestrzeni** z 2016 r. i pt. **Przestrzenie ujawnione XI** z 2018 r. W wymienionych przykładach użyto kolejnych eksperymentalnych materiałów np. płyty MDF i MFP, akryl, grafit, masę kredową, plexi, siatkę metalową czyli media nie powiązane z tradycyjnie pojmowanym rysunkiem, a które przez swoją trójwymiarowość wprowadziły do prac realną przestrzeń, nie symulowaną, nie iluzoryczną.

Podsumowując: Dorobek artystyczny dr hab. Jana Tutaja oceniam wysoko. Zaprezentowane prace wraz z autoreferatem ujawniają konsekwentną drogę poszukiwania przestrzennego znaku, wizualnej formy ujawniającej artystyczne przesłanie.

Analiza dorobku wskazuje, że istotny wkład w rozwój osobowości Kandydata miał semestralny staż studyjny w Akademii der Bildende Künste w Norymberdze w pracowni prof. Wernera Knauppa, niemieckiego artysty, w którego twórczości dominuje malarstwo i rysunek, lecz przewija się także wątek rzeźbiarski. Pobyt ten w roku akademickim 1993/94 czyli na początku kształtowania się postawy twórczej widoczny jest nie tylko w doborze

tworzywa rzeźbiarskiego, lecz głównie ze względu na eksplorowanie znaczenia znaku, formy skojarzeniowej jako wizualnego komunikatu użytego w sztukach plastycznych.

Załączona dokumentacja szeroko prezentuje dorobek, wizualnie uwypuklając te treści, które są przedmiotem rozważań w części opisowej. W przytoczonych przykładach wyraz znalazły zainteresowania semantyką znaku, głównie w ujęciu symbolicznym, opartym o semiotykę kształtu, koloru i przedmiotowo-obiektowych odniesień.

Należy również podkreślić niezwykle wysoką jakość estetyczną złożonych materiałów dokumentujących szeroki zakres osiągnięć i dokonań dr hab. Jana Tutaja.

2. Osiągnięcia artystyczne

Pan dr hab. Jan Tutaj brał udział we wielu konkursach rzeźbiarskich a dorobek Jego został zauważony i doceniony w formie przyznanych mu następujących dwudziestu nagród i wyróżnień:

- II nagroda na XIII Konfrontacjach Najmłodszych Artystów Krakowskich - Myślenice 1995
- I nagroda w konkursie na upamiętnienie 650-lecia Bydgoszczy (realizacja), 1997
- wyróżnienie w konkursie na medal Fundacji Cor Aegrum, Kraków, 1997
- II nagroda w Ogólnopolskim Konkursie „Kalwaria Bydgoska” (zespół), Bydgoszcz 1999
- wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie na pomnik ks. Bronisława Komorowskiego w Gdańsku (zespół), Gdańsk 1999
- I nagroda w konkursie zamkniętym na pomnik Synom Ziemi Sanockiej Poległym i Pomordowanym za Polskę, Sanok 1999
- I nagroda w ogólnopolskim konkursie na tablice upamiętniające Honorowych Obywateli Bydgoszczy, Bydgoszcz 1999
- laureat Konkursu Młodych (rezydencja artystyczna w CRP), Orońsko 2001
- II nagroda w konkursie na Pomnik Króla Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, 2002
- wyróżnienie w Ogólnopolskim Konkursie Rzeźbiarskim na Pomnik Jana Kochanowskiego w Radomiu (zespół), 2004
- II nagroda w Ogólnopolskim Konkursie na Pomnik Józefa Piłsudskiego w Gdańsku, 2005
- wyróżnienie w konkursie na Pomnik Romana Dmowskiego w Warszawie, 2005
- I nagroda w Ogólnopolskim Konkursie na Pomnik Jana Matejki w Krakowie, 2009
- wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie Sportu i Sztuki, PKOL Warszawa, 2012
- II nagroda w Międzynarodowym Konkursie na Formę Przestrzenną „Rozdroża Wolności”, Gdańsk 2013
- wyróżnienie Prezesa Fundacji „Wspólnota Gdańska” w Międzynarodowym Konkursie na Formę Przestrzenną „Rozdroża Wolności”, Gdańsk 2014
- wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie na Formę Przestrzenną „Rozdroża Wolności”, Gdańsk 2015
- wyróżnienie w Międzynarodowym Konkursie na pomnik Polaków Ratujących Żydów w Czasie II Wojny Światowej, Warszawa 2014 (zespół z Anną Drozd-Tutaj)
- I nagroda w konkursie na pomnik Filipa de Girard’a w Żyrardowie, 2016
- II nagroda w Ogólnopolskim Konkursie na Pomnik „Polska Morska” w Gdyni, 2017

Dr hab. Jan Tutaj aktywnie brał również udział w ponad sześćdziesięciu wystawach zbiorowych, w tym dziesięciu zagranicznych oraz prezentował swoje dzieła w ramach ośmiu wystawach indywidualnych. Ponadto w przestrzeni publicznej możemy na stałe oglądać sześć jego realizacji w tym dwie po za granicami kraju np. w Kleinbreitenbach w Niemczech.

3. Dorobek dydaktyczny

Od czasu ukończenia studiów tj. jesieni 1994 r., dr hab. Jan Tutaj związany jest pracą naukowo-dydaktyczną z macierzystą uczelnią. Zaczął od pełnienia obowiązków asystenta w Pracowni rysunku prowadzonej przez prof. Stanisława Puchalika i ad. Bogusza Salwińskiego, oraz w Pracowni rzeźby dla studentów I roku. Następnie w latach 2000-2004 był asystentem w Pracowni rzeźby dla studentów II, III, IV i V roku prowadzonej przez dr hab. Bogusza Salwińskiego.

W 2004 roku, dwa lata po uzyskaniu kwalifikacji I stopnia, Rada Wydziału Rzeźby powierzyła mu prowadzenie Pracowni rysunku dla studentów I roku. Założeniem przedstawionego przez Kandydata programu było rozwinięcie umiejętności wnikliwej obserwacji natury oraz jej samodzielnej interpretacji w oparciu o zadane tematy m.in. o studium analityczno-konstrukcyjne aktu. Dr hab. Jan Tutaj jako pedagog świadom propedeutycznych wartości nauczania początkowego założył, że student po ukończeniu I roku studiów będzie umiał dokonać analizy zaproponowanych układów przestrzennych oraz skonstruować czytelne propozycje kompozycyjne by na kolejnych etapach edukacji ujawniony potencjał kreacyjny wykorzystać w inicjowaniu własnych celów artystycznych.

W kolejnych latach 2007-2009 dr hab. Jan Tutaj był odpowiedzialny za rozwój artystyczny studentów II, III i IV roku studiów w powierzonej mu Pracowni rysunku dla studentów starszych lat kierunku rzeźba. Podstawowym założeniem programowym było traktowanie rysunku jako autonomicznego języka wypowiedzi artystycznej a rolą pedagoga było kształtowanie otwartej osobowości twórczej studenta, kreatywnie analizującego rzeczywistość otaczającego świata i świadomie dokonującego wyboru wśród wielości możliwych rozwiązań wyrazowych. Formułowane zadania miały na celu poszukiwanie środków wyrazu pod kątem trafności i adekwatności ich zastosowań w realizacji podjętych założeń formalnych oraz świadomego budowania własnej przestrzeni rysunkowej. Doskonaleniu umiejętności samodzielnego i odpowiedzialnego stawiania pytań oraz trafnego definiowania podjętych zagadnień służyło otwarcie pracowni na nowe techniki i technologie sprzyjające eksperymentowi w zakresie poszukiwań komunikatywnej formy wypowiedzi. Zwieńczeniem tego etapu edukacji było nabycie umiejętności definiowania językiem rysunku własnych idei, myśli i odczuć w oparciu o pokłady nieskrępowanej wyobraźni i zasadę otwartej interpretacji świata.

Po piętnastu latach pracy ze studentami w ramach pracowni rysunku, w tym pięciu latach samodzielnego ich prowadzenia, dr hab. Jan Tutaj wygrał konkurs na kierowanie Pracownią rzeźby dla studentów I roku, której programowym założeniem było osiągnięcie elementarnej sprawności warsztatowej oraz opanowanie umiejętności wyrażania zadanych treści środkami rzeźbiarskimi. Wszystko to odbywało się na bazie obserwacji i analizy natury jako

niezastąpionego elementu procesu poznawczego w celu zrozumienia występujących form i zasad konstrukcji wraz z ich przestrzennym układem. Kształcenie w pracowni w ramach prowadzonego programu zintegrowanego z pracownią rysunku i pracownią podstaw projektowania rzeźbiarskiego zakładało, że poprzez równoległe wykorzystanie doświadczeń z kilku pracowni zostanie skuteczniej ugruntowane zrozumienie podstaw kompozycji, formy i struktury w realizowanych kompozycjach przestrzennych. Pracownię rzeźby dla studentów I roku Kandydat prowadził w latach 2009-2018, by następnie z początkiem roku akademickiego 2018/2019 podjąć kolejne wyzwanie, czyli poprowadzenie studentów kierunku rzeźba do pomyślanej obrony dyplomu. Założeniem programowym Pracowni rzeźby dla studentów II, III, IV i V roku jest zindywidualizowany rozwój świadomości studenta w szeroko pojętym zakresie rzeźby i umożliwienie mu samodzielnego poszukiwania własnej drogi artystycznego rozwoju. Dla dr hab. Jana Tutaja zasadniczym i słusznym elementem tak przyjętego programu jest świadomość, że rozwój studenta musi być oparty na kilkuetapowym procesie, rozróżniającym artystyczno-ideowe zainteresowania studenta, jego kompetencje intelektualne i ujawnione predyspozycje warsztatowe.

Dołączony do dokumentacji materiał wizualny zrealizowanych przez studentów zadań potwierdza słusność przyjętych przez Kandydata założeń pedagogicznych uwzględniających m.in. etapowość artystycznego rozwoju studenta, czyli przejście od tzw. gramatyki rysunku i rzeźby do zindywidualizowanej postawy twórczej. Wsparciem dla tak rozumianej edukacji jest motywujący dialog z prowadzącym pedagogiem mający wpływ na intelektualny rozwój studenta, wzmacniający świadomość kreacji i konceptualnych działań studenta w obrębie własnej twórczości, także poprzez podjęcie artystycznego dialogu w skali krajowej jak i międzynarodowej. Dla dr hab. Jana Tutaja dydaktyka jest procesem polegającym na wspieraniu i odpowiedzialnym stymulowaniu działań studenta, pozwalającym na wyzwolenie jego potencjału i uwolnieniu kreatywnej energii niezbędnej w procesie twórczym. Kandydat jest świadom, że nauczanie na uczelniach artystycznych oparte jest na bezpośrednim przekazie doświadczeń, wynikających ze stałej aktywności twórczej dydaktyka.

Ważnym elementem proponowanego programu szczególnie w świetle współczesnej praktyki artystycznej jest zwrócenie uwagi na zasadność nabycia przez studenta umiejętności zwerbalizowania własnych doświadczeń artystycznych także w formie autorefleksji teoretycznej wykazującej ideową podstawę upublicznionego dzieła.

Zróżnicowane stylistycznie prace studentów wskazują, że dr hab. Jan Tutaj nie zaniedbuje indywidualnego podejścia do ideowo-estetycznych preferencji każdego studenta. Jako doświadczony dydaktyk analizuje ich twórcze predyspozycje kierując się przy tym także własną intuicją, w którą wyposażony powinien być każdy pedagog uczelni artystycznej.

W latach 2016-2018 Kandydat pełnił funkcję kierownika nowo utworzonej Katedry Podstaw Kształcenia Kierunkowego dla studentów I roku, w której był także współautorem programu kształcenia. Ponadto do tej pory sporządził dwadzieścia cztery recenzje magisterskich prac dyplomowych, był promotorem dwóch prac doktorskich obronionych z wynikiem pozytywnym, autorem trzech recenzji prac doktorskich i sześciu prac habilitacyjnych. Brał udział w pracach Komisji Habilitacyjnych jako sekretarz i członek.

4. Dorobek organizacyjny

Pan dr hab. Jan Tutaj pracując od 1994 roku w Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie jako nauczyciel akademicki pełnił i nadal pełni szereg funkcji organizacyjnych i koordynacyjnych. Należy pokreślić, że lista ta jest naprawdę długa i imponująca. Wymienić wypada chociażby najważniejsze powołania związane z działalnością na rzecz Akademii, takie jak: koordynator programu wymiany międzynarodowe LLP Erasmus, koordynator Indywidualnego Programu Studiów, koordynator Uczelnianego Systemu ECTS, członek Komisji Zapewniania Jakości Kształcenia, członek Senatu ASP w Krakowie i Senackiej Komisji ds. Współpracy Zagranicznej a także prorektor ds. studenckich dwóch kadencji itp.

Oprócz obowiązków na rzecz jakości kształcenia oraz tych związanych z administracyjną sferą funkcjonowania uczelni, które zabierając sporo energii uszczuplają prywatny czas niezbędny dla własnej aktywności twórczej, Kandydat był inicjatorem i kuratorem wielu studenckich i środowiskowych wystaw artystycznych. W sumie zorganizował ich ponad czterdzieści.

W zakresie dydaktycznym pełnił również obowiązki opiekuna piętnastu plenerów studenckich (w tym trzech zagranicznych).

Od roku 2013 jest także opiekunem i kuratorem inicjatywy artystyczno-wystawienniczej pod nazwą „Akademia w Bronowicach”, której misją jest prezentowanie dorobku artystycznego studentów, doktorantów i młodych pracowników krakowskiej ASP. Miejsce to jako forum wymiany myśli i styku różnych postaw twórczych cieszy się dużą popularnością w środowisku artystycznym. Galeria usytuowana jest w przestrzeni łatwo dostępnej dla przypadkowego widza, zazwyczaj niepartycypującego w odbiorze kultury z zakresy sztuk plastycznych. Tym samym przekroczenie jej progu pozbawione jest tzw. psychologicznej bariery strachu, charakterystycznej dla galerii typu „white cube”. Sytuacja ta przyczyniła się do popularyzacji sztuki współczesnej i stworzyła młodym artystom możliwość zaprezentowania swoich osiągnięć.

Równolegle z kuratorstwem Galerii „Akademia w Bronowicach”, Kandydat pełni funkcję opiekuna Galerii Promocyjnej działającej w głównym budynku ASP przy Placu Matejki.

Ponadto dr hab. Jan Tutaj jest stałym ekspertem w kilku zespołach oceniających wnioski o stypendia dla utalentowanej młodzieży szkół średnich, ekspertem w krajowych i regionalnych projektach twórczych, min. juror Nagrody Województwa Małopolskiego „Ars Quaerendi”, juror Małopolskiej Fundacji Stypendialnej „Sapere Auso” oraz od 2016 roku zasiada w zespole oceniającym wnioski o Stypendium Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego dla najlepszych studentów i doktorantów. Był także sześciokrotnie członkiem jury ogólnopolskiego konkursu Najlepsze Dyplomy ASP organizowanego w Gdańsku.

Należy podkreślić, że dr hab. Jan Tutaj należy do tej niewielkiej grupy twórców a zarazem nauczycieli akademickich posiadających predyspozycje organizacyjne oraz naturalną potrzebę inicjowania i spontanicznego angażowania się w aktywności o charakterze promocyjno-popularyzatorskim. Ta twórcza postawa dodatkowo wzbogacona osiągnięciami naukowo-artystycznymi może być przykładem wpływu indywidualnych cech artysty na aktywność

wystawienniczą związaną z upublicznianiem dorobku artystycznego twórców krakowskiego środowiska.

Na te indywidualne cechy wskazują powyżej przytoczone przykłady, a także długa i szczegółowo opisana lista aktywności organizacyjnych dołączona do „*Ankiety ocen osiągnięć naukowych lub artystycznych osoby ubiegającej się o nadanie tytułu profesora*”.

Naturalnym następstwem ujawnienia przez Pana dr hab. Jana Tutaj organizacyjnych predyspozycji i charakterystycznej dla niego potrzeby angażowania się w różnorodną aktywność naukowo-artystyczną, było powołanie do pełnienia funkcji prorektora ds. studenckich. Aktualnie od roku 2012 obowiązki te Kandydat sprawuje już drugą kadencję.

IV. STANOWISKO W SPRAWIE NADANIA TYTUŁU PROFESORA

Dr hab. Jan Tutaj jest artystą znanym w środowisku polskim, o znaczącym dorobku artystycznym, dydaktycznym i ogromnej aktywności organizacyjnej.

Jak wykazano w powyższej recenzji zarówno dorobek artystyczny, dydaktyczny i organizacyjny Kandydata prezentuje bardzo wysoki poziom, co w pełni uzasadnia poparcie jego wniosku o nadanie tytułu profesora w dziedzinie sztuk plastycznych.

Przedstawiona sylwetka dr hab. Jana Tutaj stanowi przykład spójnej oraz konsekwentnej drogi prowadzącej do w pełni ukształtowanej postawy twórczej nastawionej na własny rozwój, nacechowanej ciągłym eksplorowaniem materii rzeźbiarskiej. Swoją działalnością twórczą charakteryzującą się poszukiwaniem innowacyjnych form plastycznych, będących formą wizualnej autorskiej wypowiedzi, Kandydat wniósł znaczący wkład w rozwój dyscypliny sztuki plastycznej i konserwacja dzieł sztuki. Przebytą przez niego drogę rozwoju artystycznego cechuje eksperyment i otwartość postawy twórczej.

Ponadto osiągnięcia artystyczne Pana dr hab. Jana Tutaj mają efektywne przełożenie na sferę dydaktyki oraz kształtowanie estetycznych postaw polskiego społeczeństwa a Jego aktywność organizacyjna na upowszechniania kultury.

W świetle powyższego stanowiska w pełni popieram wniosek Kandydata o nadanie tytułu profesora sztuk plastycznych i tym samy stwierdzając, że dr hab. Jan Tutaj spełnia wymagania określone w art.26 Ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. z 2017r. poz.261).

prof. Janina Rudnicka

